

DR. IOAN MITREA LA 75 DE ANI

În primăvara anului 2012, dr. Ioan Mitrea a însemnat pe răbojul vieții sale împlinirea a trei sferturi de veac. O viață exemplară pusă în slujba descifrării tainelor trecutului îndepărtat al țării, animat de o nedesmințită și ardentă dorință de a elucida adevărurile despre realitățile din mileniul marilor migrații, perioadă istorică pe cât de complexă, pe atât de insuficient de bine cunoscută în ansamblul ei.

În realizarea acestui generos demers, dr. Ioan Mitrea s-a remarcat prin alesele sale calități intelectuale și morale, prin larga deschidere către ideile novatoare, prin interesul și pasiunea cu care a cercetat și cercetează încă temeinic, aspecte importante ale istoriei vechi, obținând prin stăruința și competența investigațiilor sale, rezultate remarcabile. Aceste valoroase câștiguri științifice l-au impus de-a lungul anilor pe arheologul, muzeograful și profesorul Ioan Mitrea, în categoria celor mai cunoscuți și avizați cercetători ai perioadei medievale timpurii de la noi din țară și de peste hotare. Cercetările sale în numeroase obiective, unele de mare amploare, întreprinse cu deosebire în zonele centrale ale spațiului dintre Carpați și Prut, au reușit să scoată la iveală vestigii medievale timpurii, de o mare diversitate și de o deosebită valoare științifică. Ele au îmbogățit considerabil zestrea de informații despre mileniul marilor migrații, în general și în special referitoare la evoluția în timp și spațiu, a procesului de etnogeneză românească. Aportul științific al investigațiilor întreprinse timp de peste patru decenii de dr. Ioan Mitrea se înscrie, fără îndoială, drept unul dintre temeinicele câștiguri ale arheologiei românești contemporane.

Ioan Mitrea s-a născut la 4 aprilie 1937 în satul Căciulești-Girov din județul Neamț, într-o familie ai cărei strămoși își au rădăcinile în Rășinarii Transilvaniei, vatră de statornică viețuire și simțire românească.

După școala elementară din localitatea Girov și apoi clasele liceului *Petru Rareș* din Piatra Neamț, Ioan Mitrea a urmat cursurile Facultății de Istorie și Filozofie a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, pe care le-a absolvit în anul 1963, ca șef de promoție. În același an a fost numit asistent la Institutul Pedagogic de 3 ani din Iași (transferat în 1964 la Bacău), unde a funcționat până în 1975, devenind pe rând lector și conferențiar și ocupând în timp și funcția de prodecan și decan. Din anul 1976 și până în 1985 a activat ca muzeograf și muzeograf principal, la Muzeul de Istorie și Artă din Bacău, fiind între 1976 și 1982 și director al acestei instituții. În ultimele decenii Ioan Mitrea a ocupat, ca profesor titular, Catedra de istorie la cunoscutul Colegiu Național „Regele Ferdinand I”, din Bacău continuând, în același timp, să întreprindă fructuoase cercetări arheologice în județele Bacău și Neamț.

Pasionat, încă din timpul studiilor universitare, de istoria veche a României, după absolvirea facultății Ioan Mitrea a participat activ pe șantierele arheologice de la Costișa-Neamț, Oituz-Bacău, Bratei-Sibiu, Arsura-Vaslui și Fundu Herții-Botoșani, conducând apoi propriile sale investigații în obiectivele medievale timpurii de la Câmpineanca și Oreavu-Vrancea, Bacău-Curtea Domnească, Oncești, Damienesti și Ștefan cel Mare – Bacău, Izvoare Bahna, Borșeni sau Davideni-Neamț. Rezultatele deosebite obținute, prin investigațiile efectuate în unele din stațiunile arheologice menționate, i-au oferit informațiile necesare pentru a realiza o excelentă teză de doctorat intitulată, *Regiunea centrală a Moldovei dintre Carpați și Siret în secolele VI–IX d.H.*, elaborată la început sub îndrumarea profesorului Ion Nestor, susținută apoi (după decesul îndrumătorului științific), în anul 1979 la Institutul de Istorie și Arheologie din Cluj-Napoca sub conducerea profesorului Kurt Horedt, lucrare pe care a publicat-o în anul 1980.

În ansamblul activității sale, Ioan Mitrea și-a dirijat constant eforturile deopotrivă ca educator al multor generații de studenți și de elevi, ca cercetător al unor importante aspecte din istoria veche a românilor și ca muzeograf, în fiecare din aceste domenii, dovedind inițiativă, deplină responsabilitate, competență și devotament, rezultatele obținute conferindu-i recunoașterea unui om cu alese însușiri morale și profesionale. Eforturile depuse, cu abnegație, de-a lungul multor decenii și bogata experiență acumulată i-au fost răsplătite prin obținerea, în anul 2003, a premiului *Eudoxiu Hurmuzaki* al Academiei Române pentru excelența sa monografie arheologică, *Comunități sătești la est de Carpați în epoca marilor migrații. Așezarea din secolele V–VIII de la Davideni*, Piatra Neamț, 2001, premiul „A.D. Xenopol” al Societății de Științe Istorice din România, în anul 2002 și în același an premiul revistei *Cartea-periodic de atitudine culturală*, pentru lucrarea

menționată și pentru întreaga sa activitate profesională. Contribuțiile sale științifice și activitatea obștească i-au adus în anul 2006 conferirea titlului de *cetățean de onoare* al comunei natale Girov și al municipiului Bacău. De asemenea, a fost distins cu numeroase diplome și cu titlul de *Profesor evidențiat și Membru de onoare* al Institutului de Arheologie din Iași al Academiei Române. În anul 2000 i s-a conferit *Ordinul Național pentru merit în grad de Cavalier*.

Trebuie să menționăm că, activitatea didactică și științifică a fost depusă de dr. Ioan Mitrea concomitent și cu organizarea unor interesante expoziții de arheologie și de istorie veche, vernisate în țară și peste hotare, precum și printr-o susținută inițiativă de popularizare, prin conferințe publice și articole în reviste de cultură, a rezultatelor cercetărilor arheologice din România sau evidențierea valoroaselor contribuții ale unor mari personalități din domeniul istoriei și arheologiei.

În calitatea sa de muzeograf și de director al Muzeului de Istorie și Artă din Bacău, Ioan Mitrea a militat și a asigurat publicarea periodică a anuarului muzeului, *Carpica*, revistă care a obținut constant binemeritate aprecieri, între publicațiile de specialitate românești. În ultimii ani a reușit să editeze o nouă revistă de istorie și arheologie, *Zargidava*, care și-a găsit, de asemenea, un important loc între publicațiile specifice domeniului.

De-a lungul anilor, rezultatele amplelor investigații științifice întreprinse de Ioan Mitrea au fost valorificate, singur sau în colaborare, prin publicarea a 16 monografii, culegeri de studii sau sinteze, cum sunt, de exemplu, monografiile *Așezarea din secolele VI–IX de la Izvoare – Bahna*, Piatra Neamț, 1998, *Bacău – Reședință voievodală*, Bacău, 1996, *Enciclopedia județului Bacău*, Bacău, 2007, *Membrii Academiei Române din județul Bacău*, Bacău, 2008, *Studii și evocări despre Iulian Antonescu*, Piatra Neamț, 2008, *Membrii Academiei Române din județul Neamț*, Piatra Neamț, 2009, *În descendența lui Pârvan*, Bacău, 2012 etc., precum și în peste 200 de studii, articole, note și recenzii publicate în reviste de specialitate din țară și de peste hotare sau în reviste de cultură generală (vezi o parte din lista publicațiilor sale în *Zargidava*, VI, 2007). De asemenea, a participat permanent cu interesante și bine apreciate comunicări la numeroase manifestări științifice de profil din țară, precum și la unele simpozioane, congrese sau mese rotunde organizate în străinătate.

În ansamblul rodniciei activității științifice a dr. Ioan Mitrea trebuie evidențiată paleta largă a aspectelor cercetate, din domeniul istoriei vechi și arheologiei, în primul rând contribuțiile sale aduse la mai buna cunoaștere a conținutului culturii romanice de tip *Costișa-Botoșana-Hansca* din secolele V–VII p.C., a trăsăturilor care caracterizează cultura materială locală din perioada secolelor VII–IX p.C., valorificarea unor importante vestigii bizantine scoase la iveală în anumite zone de la est de Carpați, încadrarea cronologică a unora din descoperirile de origine slavă sau orientală din regiunea centrală a Moldovei sau din alte zone ale țării, precum și evidențierea unor importante vestigii de factură creștină datând din mileniul I p.C. Concomitent, a pus în circulația științifică, numeroase descoperiri geto-dacice și daco-romane sau aparținând altor populații din mileniul marilor migrații, dar și din unele perioade ale preistoriei, precum și interesante descoperiri numismatice antice sau medievale. Preocupările sale au cuprins, de asemenea, evidențierea contribuțiilor aduse de unele personalități din domeniul culturii și științei, originare din zonele centrale ale Moldovei, subliniind cu precădere importanța operei marelui învățat Vasile Pârvan sau realizările unor cunoscuți cercetători din domeniul istoriei vechi și medievale.

Aceste numeroase și valoroase contribuții aduse, de-a lungul anilor, la elucidarea unor multiple și destul de puțin cunoscute aspecte de ordin cultural, social-economic sau de viață spirituală, îndeosebi cu privire la cunoașterea perioadei de formare a limbii și a poporului român, i-au conferit dr. Ioan Mitrea un bine meritat prestigiu în rândul specialiștilor care investighează istoria veche și medievală din sud-estul Europei, în general. Calitățile sale deosebite de cercetător, muzeograf și cadru didactic s-au adăugat în timp aceluia ale unui om cu alese însușiri morale și cetățenești. Ioan Mitrea este, în ansamblul specialiștilor de elită ai arheologiei românești, un remarcabil cercetător, a cărui dragoste pentru profesiunea aleasă, rodnică activitate și împlinirile obținute constituie un grăitor exemplu, pentru toți cei care investighează trecutul nostru istoric.

La cei 75 de ani dr. Ioan Mitrea este încă animat de dorința de a descifra alte taine ale străvechimei și de a le împărtăși, cu aceeași generozitate și competență, tuturor celor care iubesc și cinstesc cu adevărat istoria poporului român.

În acest moment aniversar, colegii, prietenii și colaboratorii Institutului de Arheologie din Iași îi urează „La mulți ani cu sănătate, aceeași energie și putere de muncă, noi și valoroase contribuții în elucidarea adevărului istoric”.